

รายงานวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓

นางสาวจันทิมนต์ คิริเชีย

กลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑

ประกาศคุณูปการ

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากท่านผู้อำนวยการ และท่านรองผู้อำนวยการโรงเรียนอินทรมพริยอนุสรณ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ตลอดจนการศึกษาวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ ของโรงเรียนอินทรมพริยอนุสรณ์ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิจัยและเก็บข้อมูลในครั้งนี้จนเสร็จสมบูรณ์

นางสาวจันทิมนต์ ศิริเชียย

ผู้วิจัย

ชื่องานวิจัย การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓

ชื่อผู้วิจัย นางสาวจันทิมนต์ ศิริเชีย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓

โดยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ จำนวน ๔๑ คน โดยให้นักเรียนทั้ง ๔๑ คน ได้เรียนรู้ผ่านการแบบแสดงบทบาท และครูใช้การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อวัดผลคะแนนเปรียบเทียบกับผลคะแนนที่ผ่านมา โดยใช้เวลาในช่วงการเรียน ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทและอธิบายบทเรียนผ่านการเล่าเรื่อง และทำแบบทดสอบอีกครั้ง

ผลการศึกษาปรากฏว่า ผลการใช้การจัดการเรียนการสอนแบบแสดงบทบาท ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ สำหรับนักเรียน จำนวน ๔๑ คน มีความสามารถที่จะเรียนรู้และเข้าใจบทเรียน ทำคะแนนได้ดี มีความสนุกสนานและเพลิดเพลินในการเรียนโดยไม่เบื่อหน่าย และทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดีขึ้นอีกด้วย

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓

๑. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพความเป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนคือนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางการเรียนรู้เรียนไม่ทันเพื่อน โดยเฉพาะรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีเนื้อหา
ค่อนข้างเข้าใจยาก

แต่จากการสอน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ จำนวน ๔๑ คน ของโรงเรียนอินทร์พร
รย์อนุสรณ์ ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพราะมีเนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเข้าใจ
ยาก รวมถึงต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ในขั้นตอนต่างๆ จึงทำให้นักเรียนท้อแท้ และไม่อยากเรียน ในสาเหตุนี้จึง
เป็นที่มาของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนิกชน
ตัวอย่างและชาดก

๒. เพื่อให้ให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๓. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตัวแปรตาม คือ ผลการทดสอบหลังจากการทำกิจกรรมโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียนในการทดสอบ

๔. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท (Role Playing Method)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ โรงเรียนอินทร์พรย์อนุสรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ การศึกษาเข้ามามีส่วน
เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินและอยากเรียนรู้ ยังได้ทำการ
เปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียน-หลังเรียน เพื่อศึกษาพัฒนาการของนักเรียนหลังจากที่ได้มีการทดลองใช้วิธี
เรียนต่าง ๆ นี้ ว่ามีความแตกต่างหรือมีการเปลี่ยนแปลง โดยมีพัฒนาการดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

๕. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้นในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๒. นักเรียนไม่รู้สึกลำบากต่อการเรียน

๓. นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความพยายามและความอดทนต่อการเรียนรู้

๖. ขอบเขตของการวิจัย

๑. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ จำนวน ๔๑ คน
โรงเรียนอินทร์มรรยอนุสรณ์ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

๒. ขอบเขตเนื้อหาสาระ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ศาสนาพัฒนาชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก

๗. วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้

๑. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท (Role Playing Method)
เป็นสื่อในการเรียนรู้

๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๕ เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ให้ดีขึ้นมากกว่าครั้งก่อน

๓. เครื่องมือวัดผลและรวบรวมข้อมูล

- แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ครูผู้สอนได้
สร้างขึ้นเองตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์

- แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๔. วิธีดำเนินการ

ระยะเวลาในการดำเนินงาน ระหว่างวันที่ ๑ มิถุนายน - ๒๙ กันยายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑ ตารางการดำเนินงาน

วัน / เดือน / ปี	รายการ
๑-๕ มิ.ย. ๒๕๖๖	- ศึกษาสภาพปัญหาและวิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหา
๘-๑๐ มิ.ย. ๒๕๖๖	- เขียนเค้าโครงงานวิจัยในชั้นเรียน - วิเคราะห์ผู้เรียนและวิเคราะห์เนื้อหา - ศึกษาตัวชี้วัดและจัดทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.๕ - ออกแบบเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย
๒๐ ก.ค. ๒๕๖๖	- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและบันทึกคะแนน - ครูจัดหาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก
๒๔ ส.ค. ๖๖-๑ ก.ย.๖๖	-ครูผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบแสดง บทบาท (Role Playing Method) ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๔๑ คน ได้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม หลังจากที่ครูผู้สอนได้ทำการสอนและใช้สื่อเกมการศึกษาแล้ว ใช้เวลาในการทบทวน ระยะเวลาประมาณ ๒ เดือน
๓ ก.ย. ๖๖	- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและบันทึกคะแนน
๑๗ ก.ย. ๖๖	- เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
๒๒ ก.ย. ๖๖	- สรุปและอภิปรายผลและจัดทำรูปเล่ม

๘. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- วิเคราะห์ผลจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบการอ่านก่อนเรียน
- วิเคราะห์ผลจากคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบการอ่านหลังเรียน
- นำคะแนนทั้งหมด มาเปรียบเทียบการพัฒนาการหาคำร้อยละ

๙. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการทำการวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาติก การจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาท (Role Playing Method) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓

ตารางที่ ๒ แสดงการเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ จำนวน ๔๑ คน โรงเรียนอินทรมหาราชอนุสรณ์ เมื่อทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)	ผลต่างของคะแนน
1	เด็กชายกฤษณะ จันทโรกุล	4	7	3
2	เด็กชายชนน ทรัพย์เรือง	5	10	5
3	เด็กชายธีรเมธ ลีอกเก็ต	7	12	5
4	เด็กชายธนภัทร หุ่นทอง *	10	12	2
5	เด็กหญิงอนัญญา ลิ้มประเสริฐ	9	13	4
6	เด็กหญิงอชิรญา คณิตไธสง	12	17	5
7	เด็กหญิงนภัสนันท์ ฤติมาไชยพงศ์	12	19	7
8	เด็กชายญาณพัฒน์ ชูแสงจันทร์	13	19	6
9	เด็กชายเพชร กุรุม *	9	14	5
10	เด็กชายธันวา ทองหมี	10	14	4
11	เด็กหญิงเนตรศิตางค์ กระจุกพัฒน์	8	13	5
12	เด็กหญิงพิมพ์ชนก แก้วลาดดากร	7	15	8
13	เด็กหญิงพนิดา เสนาสนิท	5	10	5
14	เด็กชายวิริญจ์ อุบลทิพย์ *	5	10	5
15	เด็กหญิงพิชญธิดา อาปรีชา	9	14	5
16	เด็กชายพงศา อรจันทร์	7	12	5
17	เด็กหญิงปภัศราพร สีทาหล่อน	6	12	6
18	เด็กหญิงภักพิสัย สาแก้ว	7	15	8
19	เด็กหญิงธาริกา วังคีรี	10	14	4

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)	ผลต่างของคะแนน
20	เด็กชายอดิเทพ แวงวรรณ	9	15	6
21	เด็กชายกฤตตริน พรหมรินทร์	6	11	5
22	เด็กชายภูริพัฒน์ ทুমมี	8	14	6
23	เด็กชายไพรัตน์ ลำจวน	8	15	7
24	เด็กหญิงพิชชาพร มุลยะ	6	11	5
25	เด็กชายวิชญพงศ์ ขาวบาง *	4	11	7
26	เด็กหญิงอภิษฎา ทองบุญเรือง	9	12	3
27	เด็กหญิงธัญจิรา ผักฝื่อ	8	12	4
28	เด็กชายปณณวิชญ์ กันทาติ	8	11	3
28	เด็กชายพิชญุตม์ พันชาติ	9	13	4
30	เด็กชายธนากร กรสา	10	16	6
31	เด็กชายธันวา โพธิจันทร์	6	12	6
32	เด็กหญิงวีระสา นิมละมูล	8	14	6
33	เด็กหญิงสุมินตรา กกพิมาย	8	15	7
34	เด็กหญิงเพ็ญพิชชา พุ่มผั่นวงษ์	6	11	5
35	เด็กหญิงนริสา เดชคง	4	11	7
คะแนนรวม		280	493	213
ค่าร้อยละ		40	70.42	30.43

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียนนั้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาติก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๔๑ คน โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์ มีผลการทดสอบที่เพิ่มมากขึ้นตามเกณฑ์

ข้อคิดที่ได้จากการวิจัย

ในการวิจัยทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการเรียนรู้เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาติก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีมากขึ้น แตกต่างจากการเรียนครั้งก่อนๆ โดยได้รับการดูแลฝึกฝนและเอาใจใส่จากคุณครูอย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีกำลังใจและความพยายามที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนรู้คุณครูควรให้ความสนใจและศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล เอาใจใส่และให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาค จัดการเรียนรู้ตามศักยภาพตามความถนัดของผู้เรียน ควรจัดกลุ่มของผู้เรียนตามระดับศักยภาพเพื่อง่ายต่อการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และใช้สื่อการสอน วิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้

ภาคผนวก

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 ข้อ
คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. อาจารย์เสถียร โปธินันทะ เป็นพุทธสาวกที่เป็นตัวอย่างในด้านใดมากที่สุด
 - ก. ผู้มีความซื่อสัตย์
 - ข. ผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - ค. ผู้มีความอดทน
 - ง. ผู้มีความเพียร
2. นายจุฬันเตवासิกเป็นตัวอย่างที่ดีในหลักธรรมข้อใด
 - ก. สัจหวตถุ 4
 - ข. พรหมวิหาร 4
 - ค. อธิบาท 4
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. การที่จุฬันเตवासิกมีเงินทุนไม่พอจะซื้อดอกไม้จึงซื้อน้ำตาลกรวดมาละลายน้ำนำไปให้คนเก็บดอกไม้ได้มจนได้รับดอกไม้ตอบแทน และนำดอกไม้มนั้นไปขาย แสดงถึงคุณธรรมข้อใด
 - ก. จิตตะ
 - ข. วิริยะ
 - ค. เมตตา
 - ง. วิมังสา
4. จุฬันเตवासิกมีคุณธรรมในเรื่องใดต่อไปนี้
 - ก. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - ข. มีความกตัญญู
 - ค. มีความมองโลกในแง่ดี
 - ง. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

5. วัณณาโรหชาดกสอนให้รู้ถึงหลักในเรื่องใด

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความเมตตากรุณา

ค. ความกตัญญู

ง. ความสามัคคี

6. ปัญญาไม่ได้เกิดขึ้นจากทางใด

ก. การกระทำตามผู้อื่น

ข. การศึกษาเล่าเรียน

ค. การพิจารณาหาเหตุผล

ง. การฝึกอบรมลงมือปฏิบัติ

7. พระพุทธเจ้าได้ประทานโอวาทโดยอุปมาเรื่องความพอดีแก่พระโสณโกฬิวิสะอย่างไร

ก. ซอสสามสาย

ข. แก้วสามประการ

ค. ปราสาทสามฤดู

ง. พิณสามสาย

8. ชาดกเรื่องใดต่อไปนี้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการคบเพื่อน

ก. พระโสณโกฬิวิสะ

ข. วัณณาโรหชาดก

ค. จูฬเสฏฐิชาดก

ง. สมเด็จพระสังฆราช (สาปสุสเทโว)

9. จากจูฬเสฏฐิชาดก สัตว์ชนิดใดที่เป็นที่มาเริ่มต้นของทรัพย์ของคนรับใช้ของเศรษฐี

ก. แมว

ข. หนู

ค. งู

ง. ปลา

10. เหตุที่ทำให้พระพุทธเจ้าตรัสวัณณาโรหชาดก มาจากเหตุการณ์ใด

ก. การจำพรรษาของพระอัครสาวก

ข. การที่พระพุทธองค์ทรงสอนพระจูฬปันถกะด้วยผ้าผืนเดียว

ค. ความสามัคคีของพญาสัตว์ทั้ง 2 ตัว

ง. ความเกียจคร้านในการปฏิบัติธรรมของพระติสสะ

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 ข้อ
คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. อาจารย์เสถียร โปธินันทะ เป็นพุทธสาวกที่เป็นตัวอย่างในด้านใดมากที่สุด
 - ก. ผู้มีความซื่อสัตย์
 - ข. ผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - ค. ผู้มีความอดทน
 - ง. ผู้มีความเพียร
2. นายจุฬันเตवासิกเป็นตัวอย่างที่ดีในหลักธรรมข้อใด
 - ก. สัมมัตถุ 4
 - ข. พรหมวิหาร 4
 - ค. อิทธิบาท 4
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. การที่จุฬันเตवासิกมีเงินทุนไม่พอจะซื้อดอกไม้จึงซื้อน้ำตาลกรวดมาละลายน้ำนำไปให้คนเก็บดอกไม้ได้มีคนได้รับดอกไม้ตอบแทน และนำดอกไม้ชิ้นไปขาย แสดงถึงคุณธรรมข้อใด
 - ก. จิตตะ
 - ข. วิริยะ
 - ค. เมตตา
 - ง. วิมังสา
4. จุฬันเตवासิกมีคุณธรรมในเรื่องใดต่อไปนี้
 - ก. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - ข. มีความกตัญญู
 - ค. มีความมองโลกในแง่ดี
 - ง. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

5. วัณณาโรหชาดกสอนให้รู้ถึงหลักในเรื่องใด

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความเมตตากรุณา

ค. ความกตัญญู

ง. ความสามัคคี

6. ปัญญาไม่ได้เกิดขึ้นจากทางใด

ก. การกระทำตามผู้อื่น

ข. การศึกษาเล่าเรียน

ค. การพิจารณาหาเหตุผล

ง. การฝึกอบรมลงมือปฏิบัติ

7. พระพุทธเจ้าได้ประทานโอวาทโดยอุปมาเรื่องความพอดีแก่พระโสณโกฬิวิสะอย่างไร

ก. ซอสสามสาย

ข. แก้วสามประการ

ค. ปราสาทสามฤดู

ง. พิณสามสาย

8. ชาดกเรื่องใดต่อไปนี้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการคบเพื่อน

ก. พระโสณโกฬิวิสะ

ข. วัณณาโรหชาดก

ค. จูฬเสณฐิชาดก

ง. สมเด็จพระสังฆราช (สาปสุสเทโว)

9. จากจูฬเสณฐิชาดก สัตว์ชนิดใดที่เป็นที่มาเริ่มต้นของทรัพย์ของคนรับใช้ของเศรษฐี

ก. แมว

ข. หนู

ค. งู

ง. ปลา

10. เหตุที่ทำให้พระพุทธเจ้าตรัสวัณณาโรหชาดก มาจากเหตุการณ์ใด

ก. การจำพรรษาของพระอัครสาวก

ข. การที่พระพุทธองค์ทรงสอนพระจูฬปันถกะด้วยผ้าผืนเดียว

ค. ความสามัคคีของพญาสัตว์ทั้ง 2 ตัว

ง. ความเกียจคร้านในการปฏิบัติธรรมของพระติสสะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ศาสนาพัฒนาชีวิต เวลา ๙ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ชาตก (จุฬเสฏฐิชาตกและวันฉัตรโรหชาตก) เวลา ๑ ชั่วโมง
สอนวันที่ ๒๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้สอน นางสาวจันทิมนต์ ศิริเชีย
โรงเรียนอินทร์มรรยอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑

๑. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส.๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

(ส ๑.๑ ป.๕/๓) เห็นคุณค่าและประพัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาตก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ นักเรียนอธิบายข้อคิดจากชาตก (K)

๓.๒ นักเรียนวิเคราะห์ข้อคิดและนำข้อคิดจากชาตกไปใช้ในการดำเนินชีวิต (P)

๓.๓ นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการปฏิบัติตนตามข้อคิดที่ได้จากชาตก (A)

๓. สาระสำคัญ

ชาตกเป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้า ซึ่งให้ข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๔. สาระการเรียนรู้

ความรู้

ชาตก : จุฬเสฏฐิชาตก วันฉัตรโรหชาตก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มีวินัย

ใฝ่เรียนรู้

มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด

๕. ชิ้นงาน/ภาระงาน

๕.๑ ตอบคำถามเรื่อง จุฬเสฏฐิชาตกและวันฉัตรโรหชาตก และบันทึกลงในสมุด

๕.๒ ใบงาน เรื่อง ชาตก (ส ๑.๑ ป.๕/๓)

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูตั้งคำถาม เกี่ยวกับความหมาย ของคำว่า ชาตก คืออะไร (เรื่องราวเกี่ยวกับโพธิสัตว์ในอดีตชาติของพระพุทธเจ้า เป็นเรื่องที่ทำให้ข้อคิดคติเตือนใจกับผู้อ่านและสามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้)

๒. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

๓. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๒ กลุ่ม มอบหมายให้นักเรียนค้นหาคำตอบจากประเด็นที่กำหนดให้

๔. ครูตัดป้ายคำถามติดบนกระดาน และให้นักเรียนร่วมกันศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชาดก :
จุฬเสฏฐิชาดกและวัณณาโรหชาดก จากหนังสือเรียนและตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ ดังนี้

ชาดก เรื่อง จุฬเสฏฐิชาดก

๑. เพราะเหตุใดชายหนุ่มผู้เป็นเด็กรับใช้จึงกลายเป็นเศรษฐี
๒. จุฬกเศรษฐีมีคุณธรรมแบบอย่างที่ดีอย่างไร
๓. ชาดกเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

ชาดก เรื่อง วัณณาโรหชาดก

๑. เพราะเหตุใดสุนัขจิ้งจอกจึงออกอุบายให้ราชสีห์และเสือโคร่งแตกแยกกัน
๒. ราชสีห์และเสือโคร่งเชื่อในคำยุยงของสุนัขจิ้งจอกหรือไม่ อย่างไร
๓. ชาดกเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

๕. อาสาสมัครตัวแทนกลุ่ม ๒ คน มานำเสนอคำตอบจากชาดกทั้ง ๒ เรื่อง

เพราะเหตุใดชายหนุ่มผู้เป็นเด็กรับใช้จึงกลายเป็นเศรษฐี (เพราะรู้จักการทำให้ทรัพย์ที่มีมูลค่าเพียงเล็กน้อยเพิ่มพูนมูลค่าให้มากขึ้นได้ โดยใช้สติปัญญาของตนเอง)

จุฬกเศรษฐีมีคุณธรรมแบบอย่างที่ดีอย่างไร (มีความเพียรพยายามและอดทน รู้จักกตัญญูเศรษฐีผู้ให้โอกาสตน และมีปัญญาฉลาดสามารถสร้างฐานะด้วยทรัพย์ที่มีมูลค่าเพียงเล็กน้อยได้)

ชาดกเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร (ให้รู้จักการใช้ปัญญาในการแสวงหาทรัพย์)

เพราะเหตุใดสุนัขจิ้งจอกจึงออกอุบายให้ราชสีห์และเสือโคร่งแตกแยกกัน (เพราะอยากจะกินเนื้อของราชสีห์และเสือโคร่ง)

ราชสีห์และเสือโคร่งเชื่อในคำยุยงของสุนัขจิ้งจอกหรือไม่ อย่างไร (ไม่เชื่อ เพราะทั้งสองได้ไปสอบถามกันและกัน จึงรู้ความจริงว่าสุนัขจิ้งจอกต้องการให้ทั้งสองแตกความสามัคคีกัน)

ราชสีห์และเสือโคร่งเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนอย่างไร (การมีความรักความสามัคคีของหมู่คณะ)

ชาดกเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร (ให้รู้จักการใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองก่อนที่จะเชื่ออะไร)

๖. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมของนายจูฬันเตวาสิก ที่นักเรียนควรเอาเป็นแบบอย่าง และแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

ถ้ามีเงินเหลือจากการใช้จ่าย นักเรียนจะนำมาใช้ทำประโยชน์อย่างไร (นำมาหยอดกระปุกออมสินเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็น และใช้เป็นทุนการศึกษา)

นักเรียนคิดว่า เงินเก็บเพียงเล็กน้อยจะทำให้เจ้าของเป็นเศรษฐีได้หรือไม่ อย่างไร

(สามารถเป็นเศรษฐีได้ ถ้าเก็บเงินทุกวัน เมื่อมีเงินเก็บจำนวนมากสามารถนำเงินเก็บไปลงทุน เช่น ซื้อของมาขาย ซื้อเมล็ดพันธุ์พืชมาเพาะปลูกเพื่อนำมาเป็นอาหารและไม่ต้องเสียเงินซื้อ ส่วนที่เหลือกินสามารถ

นำไปขายได้ เป็นการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นการเก็บเล็กผสมน้อย)

คุณลักษณะนิสัยใดที่ทำให้นายจุฬันเตวาลิก ร่ำรวย (ความขยันหมั่นเพียร การเก็บเล็กผสมน้อย)

การศึกษาขาดก่อกำเนิดคุณค่าและประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร (เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสามารถนำข้อคิดที่ได้มาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต)

๗. ครูแนะนำและอธิบายวิธีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และมอบหมายให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ขาดก (ส ๑.๑ ป.๕/๓)

ขั้นสรุปความรู้

๘. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จาก จุฬเสฏฐิชาติกและวัฒนาโรหชาติก ดังนี้

- ขาดกเป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้า ซึ่งให้ข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๗. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

๗.๑ หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๗.๒ Powerpoint นำเสนอเรื่อง จุฬเสฏฐิชาติกและวัฒนาโรหชาติก

๗.๓ ใบงาน เรื่อง พุทธสาวก (พระโสณโกปิวิสะ) ส ๑.๑ ป.๕/๓

๘. สนทนาด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราแสดงออกหรือสะท้อนความรู้สึกหรือการกระทำของตนเองที่แสดงว่า เข้าใจและใส่ใจผู้อื่น

คำถามเพื่อการสะท้อน (R)

นักเรียนรู้อะไรบ้าง หลังจากเรียนชั่วโมงนี้

คำถามเพื่อการคิดเชื่อมโยง (C)

นักเรียนจะนำแบบอย่างที่ดีของขาดก เรื่อง จุฬเสฏฐิชาติกและวัฒนาโรหชาติก มาปฏิบัติตามในเรื่องใดได้บ้าง

คำถามเพื่อการปรับใช้ (A)

นักเรียนจะมีแนวทางนำความรู้จากการศึกษาขาดกมาพัฒนาการศึกษาของตนเองได้อย่างไร

๙. การวัดและประเมินผล

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (รายบุคคล)
- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- การประเมินใบงาน เรื่อง ขาดก

๒. เครื่องมือที่ใช้

- แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (รายบุคคล)
- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- แบบประเมินใบงาน เรื่อง ขาดก

๓. เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
การตรวจใบงาน	นักเรียนทำใบงานได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดลายมือสวยงามส่งงานตรงตามเวลา	นักเรียนทำใบงานอย่างถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดลายมือพอใช้	นักเรียนทำใบงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดให้ แต่ยังไม่ถูกต้อง	นักเรียนทำใบงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดให้
สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (รายบุคคล)	นักเรียนเข้ารายงานตัวในการเรียนตรงเวลา มีความกระตือรือร้นพร้อมในการเรียนรู้ โต้ตอบและแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งคุณครู	นักเรียนเข้ารายงานตัวในการเรียนตรงเวลา มีความกระตือรือร้นพร้อมในการเรียนรู้ สามารถโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นได้	นักเรียนเข้ารายงานตัวในการเรียนตรงเวลา มีความกระตือรือร้นพร้อมในการเรียนรู้	นักเรียนเข้ารายงานตัวในการเรียนตรงเวลา

หมายเหตุ : การประเมินผลงานครูควรสะท้อนผลการทำงานของนักเรียนทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขผลงานอย่างสม่ำเสมอ

๑๐. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (ตรวจสอบ) นิเทศเสนอแนะ/รับรอง

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ
 (นางสาวอรุณศรี บุตรงาม)
 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ
 (นางสาวโนชา เพ้าหอม)
 หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนอินทรมพริยอนุสรณ์

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ
 (นางสาวสุนันท์ทิพย์ ดีสุนันท์)
 รองผู้อำนวยการโรงเรียนอินทรมพริยอนุสรณ์

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑.๑ ผู้เรียนที่ผ่านตัวชี้วัด

(๑) นักเรียนอธิบายเรื่องราวของชาตก วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ และเสนอแนวทางการนำแบบอย่างที่ดีมาปฏิบัติ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๒ มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

๑.๒ ผู้เรียนที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด

(๑) นักเรียนไม่สามารถอธิบายเรื่องราวของชาตก วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ และเสนอแนวทางการนำแบบอย่างที่ดีมาปฏิบัติ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

สาเหตุ.....

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๒ มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

สาเหตุ.....

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

สาเหตุ.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสาวจันทิมนต์ ศิริเชียย)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สื่อการเรียนรู้ชาดก เรื่อง อูฬเสณฺฐิชาดก

